សៀវភៅណែនាំអំពី
ការគ្រប់គ្រងសមាសភាពចង្រៃ

Guide Book for Pest Management

គម្រោងពង្រឹងសមត្ថភាពសម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យ
បមាណីគុណភាពសម្ភារកសិកម្ម
(ជីគីមី និងថ្នាំកសិកម្ម)

Project of Capacity Building of
Quality Standard Control of Agricultural Materials
(chemical fertilizers and pesticides)

សីហា ២០១១ / August 2011

អារម្ភកថា

ឯកសារនេះ ត្រូវបានចងក្រងឡើងដោយគម្រោងពង្រឹងសមត្ថភាពត្រួតពិនិត្យបរិមាណសម្ភារកសិកម្ម (ជីគីមី និងថ្នាំកសិកម្ម) ដែលហៅកាត់ថា គម្រោង QCAM របស់ទីភ្នាក់ងារសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិជប៉ុន (JICA) និងក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

គោលបំណងមួយក្នុងចំណោមគោលបំណងផ្សេងទៀតរបស់គម្រោង គឺការផ្សព្វផ្សាយដល់ប្រជាជនកម្ពុជាឱ្យបានយល់ដឹងពីគុណភាព និងការប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្មឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ។

ថ្នាំកសិកម្មភាគច្រើន ត្រូវបានគេនាំចូលដោយខុសច្បាប់ពីប្រទេសជិតខាង និងត្រូវបានដាក់លក់នៅលើទីផ្សារក្នុងស្រុក ដោយពុំមានស្លាកសញ្ញាព័ត៌មានជាភាសាខ្មែរ ដែលជាហេតុធ្វើឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់មិនយល់ពីរបៀបប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្មទាំងអស់នោះ ។

នៅក្នុងស្ថានភាពបែបនេះ ទើបគម្រោង QCAM និងក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ បានសម្រេចរៀបចំឯកសារនេះដើម្បីចែកជូនដល់អាជីវករ និងអ្នកប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្មទាំងអស់ ។

ឯកសារនេះ មានបញ្ចូលនូវព័ត៌មានសំខាន់ៗ ស្តីពីរបៀបកំណត់សំគាល់ និងរបៀបកម្ចាត់សមាសភាពចង្រៃសំខាន់ៗនៅលើដំណាំស្រូវ និងដំណាំស្ពៃ ដែលគេចូលចិត្តធ្វើការដាំដុះនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដោយផ្អែកលើគោលគំនិតនៃវិធានការចម្រុះគ្រប់គ្រងដំណាំ (IPM) ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាកំពុងយកចិត្តទុកដាក់ ហើយគម្រោង QCAM ក៏យល់ឃើញថាវាមានគុណប្រយោជន៍ខ្លាំងណាស់ដែរ ។

សូមបញ្ជាក់ថា គម្រោង QCAM និងក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ បានណែនាំឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្មទាំងអស់ត្រូវពិចារណាលើវិធានការចម្រុះគ្រប់គ្រងដំណាំ (IPM) មុនគេបង្អស់ ជាជាងការគិតតែទៅលើការប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្ម ។ ការប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្មសម្រាប់កម្ចាត់សមាសភាពចង្រៃ គួរតែប្រើក្នុងករណីចាំបាច់បំផុត ហើយដែលជាជម្រើសចុងក្រោយ ។ យើងត្រូវចងចាំថា ការប្រើប្រាស់វិធានការគីមីពុំបានត្រឹមត្រូវ អាចធ្វើឱ្យស្ថានភាពកាន់តែអាក្រក់ទៅៗ និងបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់មនុស្ស និងបរិស្ថានថែមទៀតផង ។

នៅក្នុងករណី ដែលលោកអ្នកត្រូវការព័ត៌មានលំអិតបន្ថែម ស្តីពីវិធានការចម្រុះគ្រប់គ្រងដំណាំ (IPM) សូមធ្វើទំនាក់ទំនងមកកាន់កម្មវិធីជាតិស្តីពីវិធានការចម្រុះគ្រប់គ្រងដំណាំ ។

ក្នុងនាមគម្រោង QCAM និងក្រសួងកសិកម្មរុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ យើងខ្ញុំសូមសំដែងនូវការកោតសរសើរដោយស្មោះ ចំពោះការចូលរួមឧបត្ថម្ភគាំទ្រក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម និងឯកសារនេះ ។

សួខន ឫទ្ធីគុណ
អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម
ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
សហប្រធានគម្រោង QCAM

អ៊ុក ស៊ីផាន
ប្រធាននាយកដ្ឋាននីតិកម្មកសិកម្ម
ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
សហប្រធានគម្រោង QCAM

ម.ព.ឯ.ក AIDOC
Code: 441-024
Date:
Donated by:

សីហា ឆ្នាំ ២០១១

ព័ត៌មានសំខាន់

ខ្លឹមសារនៅក្នុងសៀវភៅនេះ ត្រូវបានចងក្រងឡើងដោយផ្អែកលើឯកសារបច្ចេកទេសកសិកម្មនានា និងឯកសារដកស្រង់ពីប្រពន្ធ័អ៊ិនធ័រណែត ។ សូមបញ្ជាក់ថា រូបភាពខ្លះនៅក្នុងសៀវភៅនេះមិនមែនជារូបភាពដែលត្រូវបានថតនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាឡើយ ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ព័ត៌មានដែលទាក់ទងនឹងធាតុសកម្មរបស់ថ្នាំកសិកម្មដែលមាននៅក្នុងសៀវភៅនេះ អាចនឹងត្រូវកែប្រែទៅតាមការសិក្សាការស្រាវជ្រាវថ្មីៗ និងទៅតាមការវិវត្តរបស់បច្ចេកទេសពាក់ពន្ធ័ ។

សៀវភៅនេះ ត្រូវបានចងក្រងឡើងក្នុងគោលបំណងផ្តល់ជាព័ត៌មានតែប៉ុណ្ណោះ ដោយគ្មានគោលបំណងធ្វើការផ្សព្វផ្សាយគាំទ្រចំពោះផលិតផលដែលបានគូសបញ្ជាក់ ហើយក៏មិនមានន័យថាជាការបន្ទុះបង្អាប់ដល់ផលិតផលដែលមិនត្រូវបានលើកឡើងនៅក្នុងសៀវភៅនេះផងដែរ ។

សូមបញ្ជាក់ថា នៅរាល់ពេលមុននឹងទិញ ឬមុននឹងធ្វើការប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្មណាមួយ ត្រូវពិនិត្យមើលលើសំបកដបថ្នាំដើម្បីទទួលបាននូវព័ត៌មាន និងការណែនាំផ្សេងៗ ។

យើងជឿជាក់ថា ព័ត៌មានទាំងឡាយដែលបានសរសេររៀបរាប់នៅក្នុងសៀវភៅនេះ ពិតជាមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់ គឺអាចនៅខ្វះចន្លោះ ឬក៏ជាក់លាក់ឥតល្អៀងនោះឡើយ ។ ដូច្នេះក្នុងនាមគម្រោង QCAM យើងខ្ញុំសូមស្វាគមន៍ចំពោះកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង របស់គ្រប់ស្ថាប័ន និងអង្គការដែលពាក់ពន្ធ័ទាំងឡាយ ក្នុងការផ្តល់មតិកែលំអ ដើម្បីធ្វើឱ្យសៀវភៅនេះកាន់តែប្រសើរឡើងនៅពេលខាងមុខ ។

មាតិកា

ផ្នែកទី I : ការសំគាល់សមាសភាពចង្រៃ

ក.ជំណាំស្រូច

ក.១.រោគសញ្ញា និចការបំផ្លាញ

ក.១.១. រោគសញ្ញា និងការបំផ្លាញនៅលើស្លឹកស្រូវ ០៤

ក.១.២. រោគសញ្ញា និងការបំផ្លាញនៅលើដើមស្រូវ ១១

ក.១.៣. រោគសញ្ញា និងការបំផ្លាញនៅលើកួរស្រូវ ១៣

ក.១.៤. ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃការបំផ្លាញ ១៥

ក.១.៥. លក្ខណៈផ្សេងៗ ២០

ក.២.សត្វល្អិតចង្រៃសំខាន់ៗ

ក.២.១. ដង្កូវហ្វូង ២២

ក.២.២. សង្កើចខ្មៅ ២៣

ក.២.៣. មមាចត្នោត ២៤

ក.២.៤. ខ្យងពណ៌មាស ២៥

ក.២.៥. មមាចខៀវ ២៦

ក.២.៦. ដង្កូវមូរស្លឹក ២៧

ក.២.៧. ស្រឹងជញ្ជក់ទឹកដោះ ២៨

ក.២.៨. ដង្កូវបំពង់កាត់ស្លឹក ២៩

ក.២.៩. ទ្រីប ៣០

ក.២.១០. ដង្កូវស៊ីរូងដើម ៣១

ក.៣.ជំងឺសំខាន់ៗ

ក.៣.១. ជំងឺប្លាស ៣៣

ក.៣.២. ជំងឺរលាកស្លឹកដែលបង្កឡើងដោយបាក់តេរី ៣៤

ក.៣.៣. ជំងឺឆ្នូតស្លឹកបណ្តាលមកពីបាក់តេរី ៣៥

ក.៣.៤. ជំងឺទង់គ្រោ ៣៦

ក.៣.៥. ជំងឺតឿស្មៅ ៣៧

ក.៣.៦. ជំងឺតឿរួញស្លឹក ៣៨

ក.៣.៧. ជំងឺរលួយស្រទបស្លឹក ៣៩

ក.៣.៨. ជំងឺរលាកស្រទបស្លឹក ៤០

ខ.ដំណាំស្ពៃ

ខ.១.រោគសញ្ញា និងការបំផ្លាញ

ខ.១.១. រោគសញ្ញា និងការបំផ្លាញនៅលើស្លឹក ៤៣

ខ.១.២. រោគសញ្ញា និងការបំផ្លាញនៅលើដើម ៤៩

ខ.១.៣. រោគសញ្ញា និងការបំផ្លាញនៅលើផ្នែកផ្សេងៗ ៥០

ខ.២.សត្វល្អិតចង្រៃសំខាន់ៗ

ខ.២.១. ដង្កូវហ្វូង ៥២

ខ.២.២. ដង្កូវកាត់ដើម ៥៣

ខ.២.៣. ដង្កូវស៊ីរូងបណ្តូលស្ពៃ ៥៤

ខ.២.៤. ដង្កូវបាក់ខ្នង ៥៥

ខ.២.៥. ដង្កូវស៊ីត្រួយ ៥៦

ខ.២.៦. ដង្កូវយោលទោង ៥៧

ខ.២.៧. សត្វទាកគូ ៥៨

ខ.៣.ជំងឺសំខាន់ៗ

ខ.៣.១. ជំងឺម៉ូសាអ៊ិច ៦០

ខ.៣.២. ជំងឺរលួយទន់ ៦១

ខ.៣.៣. ជំងឺអុតកង ៦២

ខ.៣.៤. ជំងឺឫសត្រម៉ោង ៦៣

ខ.៣.៥. ជំងឺផ្សិតសំឡី ៦៤

ផ្នែកទី II : វិធានការចម្រុះគ្រប់គ្រងដំណាំ (IPM) ៦៥

ផ្នែកទី III : ការកម្ចាត់សមាសភាពចង្រៃដោយប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្ម

ក. ការប្រុងប្រយ័ត្នចំពោះការប្រើប្រាស់ថ្នាំកសិកម្ម ៧៤

ខ. របៀបមើលព័ត៌មាននៅលើសំបកថ្នាំកសិកម្ម ៧៥

គ. ឈ្មោះធាតុសកម្មរបស់ថ្នាំកសិកម្មសម្រាប់ប្រើកម្ចាត់សត្វល្អិតចង្រៃ និងជំងឺលើដំណាំស្រូវ ៨១

ឃ.ឈ្មោះធាតុសកម្មរបស់ថ្នាំកសិកម្មសម្រាប់ប្រើកម្ចាត់សត្វល្អិតចង្រៃ និងជំងឺលើដំណាំស្ពៃ ៨៤

ឧបសម្ព័ន្ធ

១. បញ្ជីរូបភាព ៨៩

២. បញ្ជីឈ្មោះរបស់សត្វល្អិតចង្រៃ/ជំងឺ និងដំណាំជម្រក ៩៨

៣. ឯកសារយោង

ផ្នែកទី I

ការសំគាល់សមាសភាពចង្រៃ

ក.១.

រោគសញ្ញា និងការបំផ្លាញ

ក.១.១. រោគសញ្ញានិងការបំផ្លាញនៅលើស្លឹកស្រូវ

(រូបភាព ១) ស្លឹកស្រូវដែលបំផ្លាញដោយដង្កូវហ្វូង ។

➡ ដង្កូវហ្វូង (ទំព័រ ២២)

(រូបភាព ២) ចុងស្លឹក ជាយស្លឹក និងតួស្លឹកស្រូវដែលបំផ្លាញដោយដង្កូវហ្វូង ។

➡ ដង្កូវហ្វូង (ទំព័រ ២២)

(រូបភាព ៣) កូនដង្កូវហ្វូងកំពុងស៊ីបំផ្លាញស្លឹកស្រូវ ។

➡ ដង្កូវហ្វូង (ទំព័រ ២២)

(រូបភាព ៤) កោសិកាបៃតងរបស់ស្លឹកត្រូវបានស៊ីបំផ្លាញ ។

➡ ដង្កូវបំពង់កាត់ស្លឹក (ទំព័រ ២៩)

(រូបភាព ៥) ស្លឹកដែលដង្កូវកាត់ មានសភាពជាបំពង់ ដែលខ្លះត្រូវបានភ្ជាប់នឹងដើម ហើយខ្លះទៀតអណ្តែតលើទឹក ។

→ ដង្កូវបំពង់កាត់ស្លឹក (ទំព័រ ២៩)

(រូបភាព ៦) ស្នាមនៅលើត្លស្លឹក រាងទ្រវែង ពណ៌សថ្លាផ្នុះ ។

→ ដង្កូវមូរស្លឹក (ទំព័រ ២៧)

(រូបភាព ៧) ស្លឹករមូរចូលគ្នា ដោយត្រូវបិទភ្ជាប់ដោយសរសៃសូត្រ ។

→ ដង្កូវមូរស្លឹក (ទំព័រ ២៧)

(រូបភាព ៨) ជាយស្លឹកត្រូវបានទាញភ្ជាប់ចូលគ្នាដោយសរសៃសូត្រ ។

→ ដង្កូវមូរស្លឹក (ទំព័រ ២៧)